

Elia buitenlands (2)

1Koningen 17

21 januari 2023
Alblasserdam

terugblik... (scene 1)

- geschiedenis speelt ten tijde van de goddeloze koning Achab (noordelijk) en Josafat (zuidelijk)
- 1Koningen 17:1: eerste vermelding Elia
  - "de Tibiet Elia, uit Tisbe"
Tisbe = bijwoner
  - optreden begint met aankondiging van jaren van droogte, tenzij op Elia's woord (17:1)

terugblik... (scene 1)

- geschiedenis speelt ten tijde van de goddeloze koning Achab (noordelijk) en Josafat (zuidelijk)
- 1Koningen 17:1: eerste vermelding Elia
  - "de Tibiet Elia, uit Tisbe"
Tisbe = bijwoner
  - optreden begint met aankondiging van jaren van droogte, tenzij op Elia's woord (17:1)

typologie:

- verwijst naar huidige tijd van Israëls ongeloof
- de hemel is gesloten
- "de man Gods" verbergt zich buiten het land

terugblik... (scene 2)

- Elia gaat naar beek (wadi) Krit bij de Jordaan
- daar voorzien de raven Elia van spijs

terugblik... (scene 2)

- Elia gaat naar beek (wadi) Krit bij de Jordaan
- daar voorzien de raven Elia van spijs

typologie:

- de man Gods => Jezus Christus
- hij wordt buitenlands gepositioneerd bij de Jordaan (> dood en opstanding)
- Krit = 'afsnijding'
typeert positie Israël (=afgesneden)
- raven = onrein, aaseter, type van de dood...
maar leven voortbrengend!

terugblik... (scene 3)

- daarna gaat Elia naar Sarefat (bij Sidon)
- waar hij verblijft in het huis van een weduwe
- zij had slechts een beetje meel en olie
- maar... het raakte niet op

terugblik... (scene 3)

- daarna gaat Elia naar Sarefat (bij Sidon)
- waar hij verblijft in het huis van een weduwe
- zij had slechts een beetje meel en olie
- maar... het raakte niet op

typologie:

- de man Gods: buiten het land en verborgen
- de weduwe verwijst naar het volk dat
  - haar Man is verloren > einde oude verbond
  - onder de natiën vertoeft
- zowel het meel (brood) als de olie spreken van het overvloedige nieuwe leven

scene 4

de zoon in het bovenvertrek

¹⁷ Na deze gebeurtenissen
werd de zoon van de vrouw des huizes ziek...

hoofdrol verschuift vanaf hier
van de weduwe naar haar zoon

הַבַּיִת	בְּעֵלַת	הָאִשָּׁה	בֶּן	הָאֵלֶּה	הַדְּבָרִים	אַחַר	וַיְהִי
het-huis	bezitster-van	de-vrouw	zoon-van	hij-wordt-ziek	de-dingen	na	en-hij-is
huizes	des	van-de-vrouw	de-zoon	werd-ziek	deze	gebeurtenissen	na

¹⁷ ... ja, zijn ziekte werd zeer hevig,
totdat er geen adem in hem overbleef.

ziek in de vergrotende en overtreffende trap

נְשָׁמָה	בּוֹ	נֹתְרָה	לֹא	אֲשֶׁר	עַד	מְאֹד	חֲזָק	חֲלָיו	וַיְהִי
adem	in-hem	zij-resteert	niet	dat	tot-aan	uitermate	ontoegevend	ziekte-van-hem	en-hij-is
adem	in-hem	er-bleef-over	geen	-	totdat	zeer	hevig	zijn-ziekte	ja-werd

18 Toen zeide zij tot Elia:
 Hoe heb ik het met u, man Gods?
Hebt gij bij mij intrek genomen om
mijn ongerechtigheid in herinnering te brengen,
 en te maken, dat mijn zoon sterft?

vergl. misverstand omtrent de blindgeborene >

אֵלַי	בָּאתְךָ	הָאֱלֹהִים	אִישׁ	וְלָךְ	לִי - מָה	אֵל - אֵלַיָּהוּ	וְתֹאמֶר
totmij	jij-komt	de-Elohim	man-van	entotjou	totmij wat?	Elia tot	en-zij-zegt
bij-mij	gij-hebt-intrek-genomen	Gods	man	met-u	ik-heb-het	hoe	Elia tot toen-zij-zeide

אֶת - בְּנִי	וְלִהְיוֹת	אֶת - עוֹנִי	לְהִזְכִּיר
zoon-van-mij	» entotdoen-sterven-van	verdorvenheid-van-mij	» totdoen-gedenken-van
mijn-zoon	- en-te-maken-dat-sterft	mijn-ongerechtigheid	- om-in-herinnering-te-brengen

Johannes 9 (NBG⁺)

² En zijn discipelen vroegen Hem en zeiden: Rabbi, wie heeft gezondigd, deze of zijn ouders, dat hij blind geboren is?

³ Jezus antwoordde:

Noch deze heeft gezondigd

noch zijn ouders,

maar de werken Gods

moesten in hem openbaar worden.

*hij werd niet genezen omdat hij blind was,
maar hij was blind om genezen te kunnen worden!*

¹⁹ Daarop zeide hij tot haar:
Geef mij uw zoon.
Toen nam hij hem uit haar schoot...

מִחִיקָהּ	וַיִּקַּחֶהוּ	אֶת־בְּנֵהוּ	תְּנֵה־לִּי	אֵלַיָּהּ	וַיֹּאמֶר
vanafboezem-vanhaar	en-hij-neemthem	zoon-van-jou	» tot-mij geef!	tothaar	en-hij-zegt
uit-haar-schoot	toen-hij-nam-hem	uw-zoon	- mij geef	tot-haar	daarop-hij-zeide

¹⁹ ... droeg hem naar het bovenvertrek,
 waar hij verblijf hield,
 en legde hem op zijn bed.

Hebr. HA-ALYAH = OPGANG

- in modern Hebreeuws de term voor de terugkeer vanuit de diaspora
- term ook elders gebruikt >

עַל-מִטָּתוֹ	וַיִּשְׁכְּבֵהוּ	שָׁם	יֹשֵׁב	אֲשֶׁר-הוּא	אֶל-הָעֲלִיָּה	וַיַּעֲלֵהוּ			
rustbank-van-hem	op	en-hij-legthem	daar	wonende	hij welke	het-bovenvertrek	tot	en-hij-brengt-op-hem	
zijn-bed	op	en-legde-hem	-	hield-verblijf	hij	waar	het-bovenvertrek	naar	droeg-hem

het bovenvertrek HA-ALYJA

- waar Ehud de vijand (Eglon) de doodsteek gaf
terwijl niemand ervan wist
Richt.3:20-23

het bovenvertrek HA-ALYJA

- waar Ehud de vijand (Eglon) de doodsteek gaf terwijl niemand ervan wist
Richt.3:20-23
- waar David (buiten het land!) ontroerd weende na het vernemen van de overwinning
2Sam.18:33

het bovenvertrek HA-ALYJA

- waar Ehud de vijand (Eglon) de doodsteek gaf terwijl niemand ervan wist
Richt.3:20-23
- waar David (buiten het land!) ontroerd weende na het vernemen van de overwinning
2Sam.18:33
- waar Elisa verbleef bij de Sunamitische met een bed, een tafel, een stoel en een kandelaar
2Kon.4:10

het bovenvertrek NT (LXX - HUPEROION)

- waar de discipelen na Jezus' hemelvaart waren vergaderd; Hand.1:13
  - dezelfde zaal als waar 'het laatste avondmaal' plaatsvond? (Luc.22:12 - ANAGION)

het bovenvertrek NT (HUPEROION)

- waar de discipelen na Jezus' hemelvaart waren vergaderd; Hand.1:13
  - dezelfde zaal als waar 'het laatste avondmaal' plaatsvond? (Luc.22:12 - ANAGION)
- waar Dorkas lag opgebaard en werd opgewekt; Hand.9:37-39

het bovenvertrek NT (HUPEROION)

- waar de discipelen na Jezus' hemelvaart waren vergaderd; Hand.1:13
  - dezelfde zaal als waar 'het laatste avondmaal' plaatsvond? (Luc.22:12 - ANAGION)
- waar Dorkas lag opgebaard en werd opgewekt; Hand.9:37-39
- waar de gelovigen te Troas waren vergaderd met vele lampen; Hand.20:8

¹⁹ ... droeg hem naar het bovenvertrek,
waar hij verblijf hield,
 en legde hem op zijn bed.

de zoon is een type van de ekklesia:

- *wordt gebracht in het bovenvertrek (=de hemel) waar ook "de man Gods" verblijf houdt (vergl. Ef.2:6)*

עַל-מִטָּתוֹ	וַיִּשְׁכְּבֵהוּ	שָׁם	אֲשֶׁר-הוּא	יֹשֵׁב	אֶל-הָעֲלִיָּה	וַיַּעֲלֵהוּ
rustbank-van-hem	op	en-hij-legthem	daar	wonende	hij welke het-bovenvertrek	tot en-hij-brengt-op-hem
zijn-bed	op	en-legde-hem	-	hield-verblijf	hij waar het-bovenvertrek	naar droeg-hem

²⁰ Daarop riep hij tot JAHWEH en zeide:
 JAHWEH, mijn God!
 Doet Gij ook de weduwe,
 bij wie ik als vreemdeling vertoef,
 het *kwaad* aan, haar zoon te *doen* sterven?

Elia de Tibiet (=bijwoner!) onder de natiën

וַיִּקְרָא	אֶל-יְהוָה	וַיֹּאמֶר	יְהוָה	אֱלֹהֵי	הַגַּם	עַל-הַאֲלֻמָּנָה	אֲשֶׁר-אֲנִי
en-hij-roept	Jahwe tot	en-hij-zegt	Jahwe	Elohim-van-mij	?ook	de-weduwe op	ik welke
daarop-hij-riep	de-HERE	en-zeide	HERE	mijn-God	zelfs	- de-weduwe	- ik

מִתְגֹּרֵר	עִמָּה	הַרְעוֹת	לְהַמִּית	אֶת-בְּנָהּ
tijdelijk-verblijvende	met-haar	jij-brengt-kwaad	tot-doen-sterven-van	zoon-van-haar
vertoef-als-vreemdeling	bij-wie	Gij-doet-het-onheil-aan	te-laten-sterven	haar-zoon

20 ... Doet Gij ook de weduwe,
 bij wie ik als vreemdeling vertoef,
 het *kwaad* aan, haar zoon te doen sterven?

1Samuël 2:6

JAHWEH doodt
 en doet herleven,
 Hij doet naar het dodenrijk neerdalen
 en daaruit opkomen.

וַיִּקְרָא	אֶל-יְהוָה	וַיֹּאמֶר	יְהוָה	אֱלֹהֵי	הַגַּם	עַל-הַאֲלֻמָּנָה	אֲשֶׁר-אֲנִי
en-'hij-roept	Jahwe tot	en-'hij-zegt	Jahwe	Elohim-van-mij	?ook	de-weduwe op	ik welke
daarop-hij-riep	de-HERE	en-zeide	HERE	mijn-God	zelfs	- de-weduwe	ik -

מִתְגֹּרֵר	עִמָּה	הַרְעוֹת	לְהַמִּית	אֶת-בְּנָהּ
tijdelijk-verblijvende	met-haar	jij-brengt-kwaad	tot-doen-sterven-van	zoon-van-haar
vertoef-als-vreemdeling	bij-wie	Gij-doet-het-onheil-aan	te-laten-sterven	haar-zoon -

21 Toen strekte hij zich
driemaal uit bovenop het kind
 en riep tot JAHWEH en zeide...

spreekt van opstanding

*vergl. Elisa die eerst zijn staf laat leggen
 op de overleden zoon van de Sunamitische
 2Kon.4:29*

ויאמר	אל-יהוה	ויקרא	שלש פעמים	הילד-	על	ויתמדד
en-hij-zegt	Jahwe tot	en-hij-roept	keren drie	dejongen	op	en-hij-meet-zichzelf
en-zeide	de-HERE tot	en-riep	-maal drie-	het-kind	bovenop	toen-hij-strekte-zich-uit

21 ... JAHWEH, mijn God!

Laat toch de ziel van dit kind in hem terugkeren.

zodat het weer een "levende ziel" wordt
Gen.2:7

opstanding hier nog een terugkeer
naar het zielse bestaan;
vergl. 1Kor.15:45

יהוה אלהי תשב נא נפש - הילד הזה על-קרבו

binnen-in-van-hem op de-deze de-jongen ziel-van alsjeblijft ! |zij-keert-terug Elohim-van-mij Jahwe
hem in dit van-kind de-ziel toch laat-terugkeren mijn-God HERE

22 En JAHWEH hoorde naar de stem van Elia,
 en de ziel van het kind keerde in hem terug,
 zodat het levend werd.

וַיִּשְׁמַע   בְּקוֹל   יְהוָה   אֶלְיָהוּ
 en-hij-luistert   in-stem-van   Jahwe   Elia
 en-hoorde   naar-de-stem   de-HERE   van-Elia

וַתָּשָׁב   נַפְשׁוֹ   הַיָּלֵד   עַל-קִרְבּוֹ   וַיְחִי
 en-zij-keert-terug   ziel-van   de-jongen   op   en-hij-leeft
 en-keerde-terug   de-ziel   van-het-kind   in   zodat-het-werd-levend
 hem   in   van-het-kind   de-ziel   en-keerde-terug

23 Toen nam Elia het kind,
droeg het uit het bovenvertrek
naar beneden in huis
en gaf het aan zijn moeder.
 En Elia zeide: Zie, uw zoon leeft.

zoals straks de ekklesia vanuit de hemel,
 samen met "de man Gods" zal neerdalen
 en verschijnen aan Israël!

וַיִּקַּח	אֶת־הַיָּלֵד	וַיִּרְדֵּהוּ	מִן־הַעֲלִיָּה	הַבַּיִתָּה
en-hij-neemt	Elia	dejongen	en-hij-brengt-beneden-hem	hetbovenvertrek
toen-nam	Elia	het-kind	droeg-naar-beneden-het	in-huis

וַיִּתְּנָהּ	לְאִמּוֹ	וַיֹּאמֶר	אֵלֵיהֶוּ	רְאִי חַי	בְּנֶךָ
en-hij-geeft-hem	totmoeder-van-hem	en-hij-zegt	Elia	zie!	zoon-van-jou
en-gaf-het	aan-zijn-moeder	en-zeide	Elia	zie	uw-zoon

24 Daarop zeide de vrouw tot Elia:
Thans weet ik, dat gij een man Gods zijt,
 en dat het woord van JAHWEH
 in uw mond waarheid is.

*zoals Israël straks bij de verschijning van
 Christus en de zijnen, tot erkenning zal komen!*

וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־אֱלִיָּהוּ עַתָּה זֶה יֵדְעָתִי כִּי אִישׁ אֱלֹהִים אַתָּה
 jij Elohim man-van dat ik-weet dit nu Elia tot devrouw en-|zij-zegt
 gij-zijt Gods een-man dat ik-weet - thans Elia tot de-vrouw daarop-zeide

וַדַּבֵּר יְהוָה בְּפִיךָ אֱמֶת
 waarheid in-mond-vanjou Jahwe en-woord-van
 is-waarheid in-uw-mond des-HEREN en-dat-het-woord